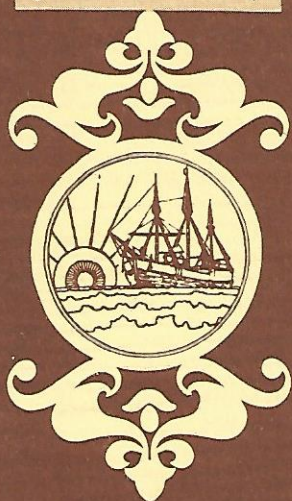

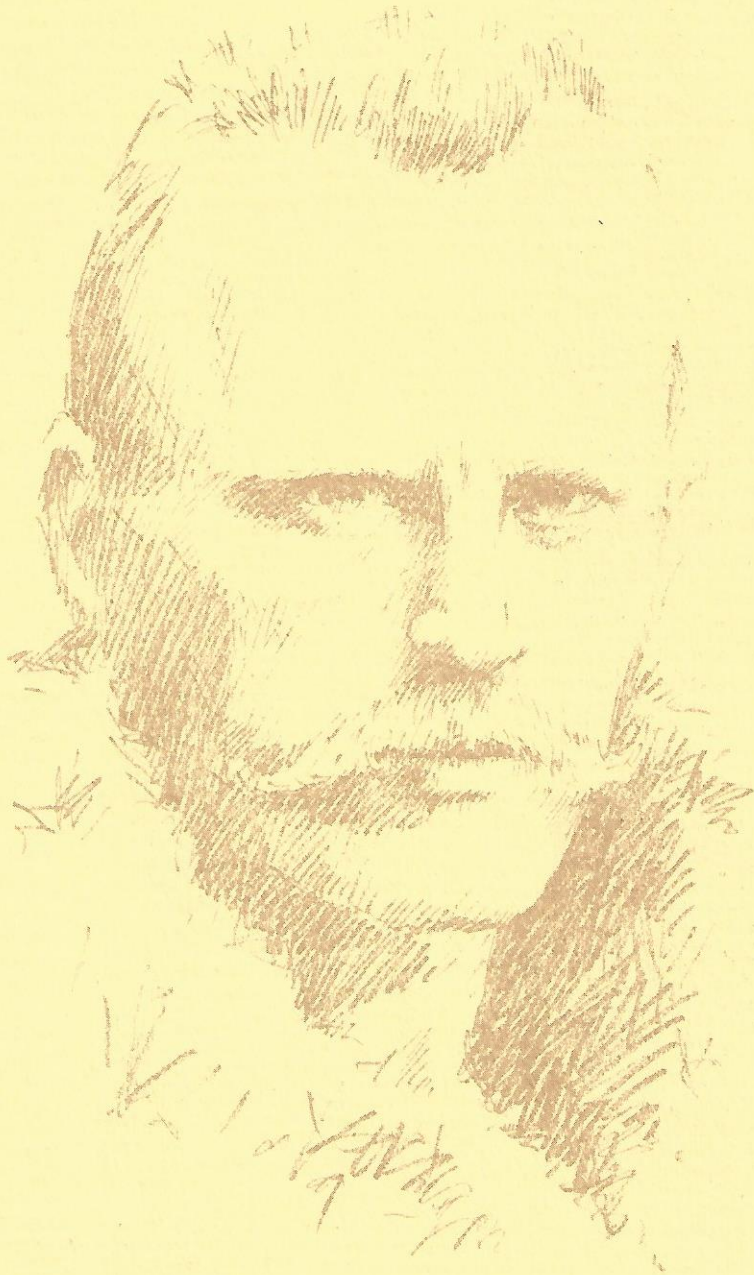
Loge nr. 20

FRIDTJOF NANSEN

av I.O.O.F.

50 ÅR 1936
1986

Loge nr. 20

FRIDTJOF NANSEN

av I.O.O.F.

50 ÅR 1936
1986

Redaksjonen avsluttet i september 1986

Fridtjof Nansen

*Han satte ut, som tanken går
fra kjænt mot ukjænt, ved at ane.
Århundredes gjætning angstfull står,
der han forsvant med Norges fane.*

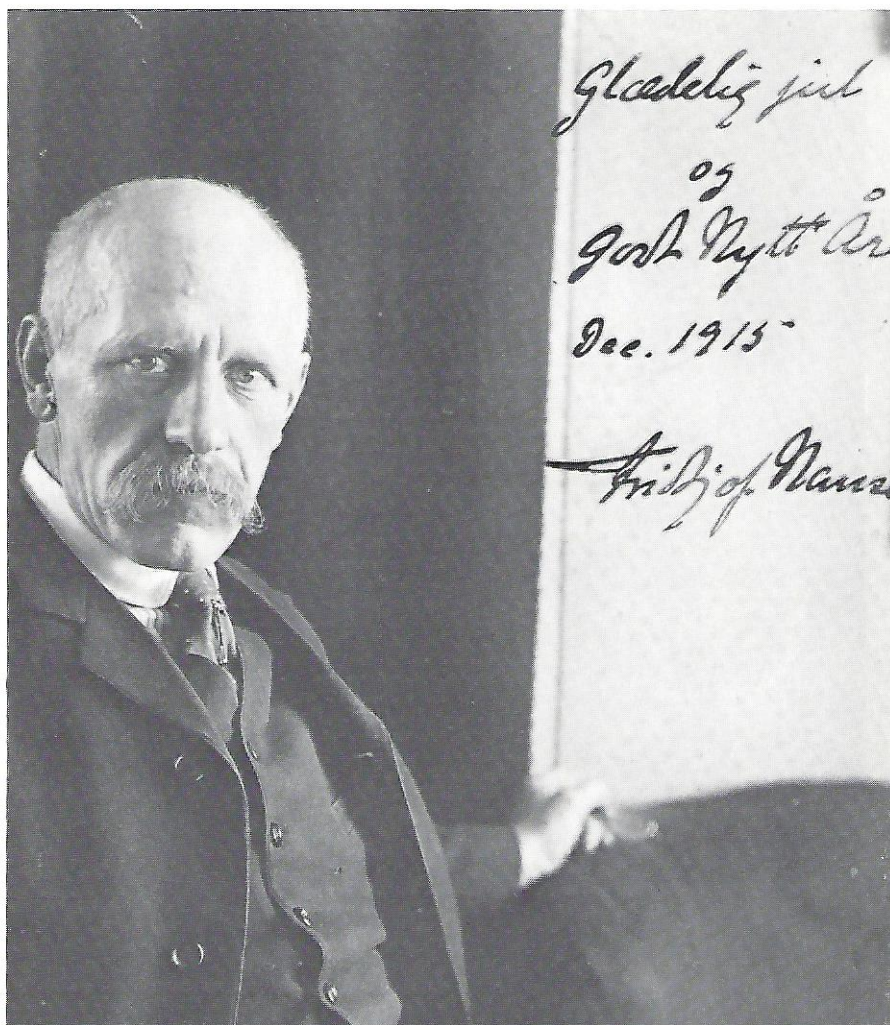
*Normanna-åndens mot og tro
i fanen våker hos den sterke.
Når ser vi dem igjæn, de to,
den ranke mann med Norges märke?*

*Det er, som hadde han ombord
det unge Norges unge lykke,
som hænter han os hjem fra Nord –
i midnatssol vort seiers-smykke.*

*Som fra vor tvedragt ut han brød,
de onde ånder at besværge;
ti smæltet i en stordåds glød,
vi hærdes sammen til ett værge.*

Bjørnstjerne Bjørnson

En julehilsen til redaktørens familie

*Fridtjof Nansen – Vi deg hyller
på din dag
I ditt fotspor vil vi trede
Vi til kamp er alltid rede
for vår sak*

*Midnattsolen ga deg lyset
mang en gang
Alle folk fikk liv og styrke
ved ditt hjertevarme yrke
gang på gang*

*Uten kamp blir ingen seier
på vår vei
Ditt eksempel fram oss maner
Vi vil så med seiersfaner
hulle deg*

Ingv. Suphammer

Logens Chartermedlemmer

Olav Bowitz Aarstad, Gunnar Gaaserud.
Carl Fuglesang, Olaf Hallan, Harald Østreng.

*Vi skulle minnes, brødre, når vi høster, minnes
hver gang vi tar en moden frukt i munnen
at noen var her før og satte treet
– og noen ennå før og ryddet grunnen.*

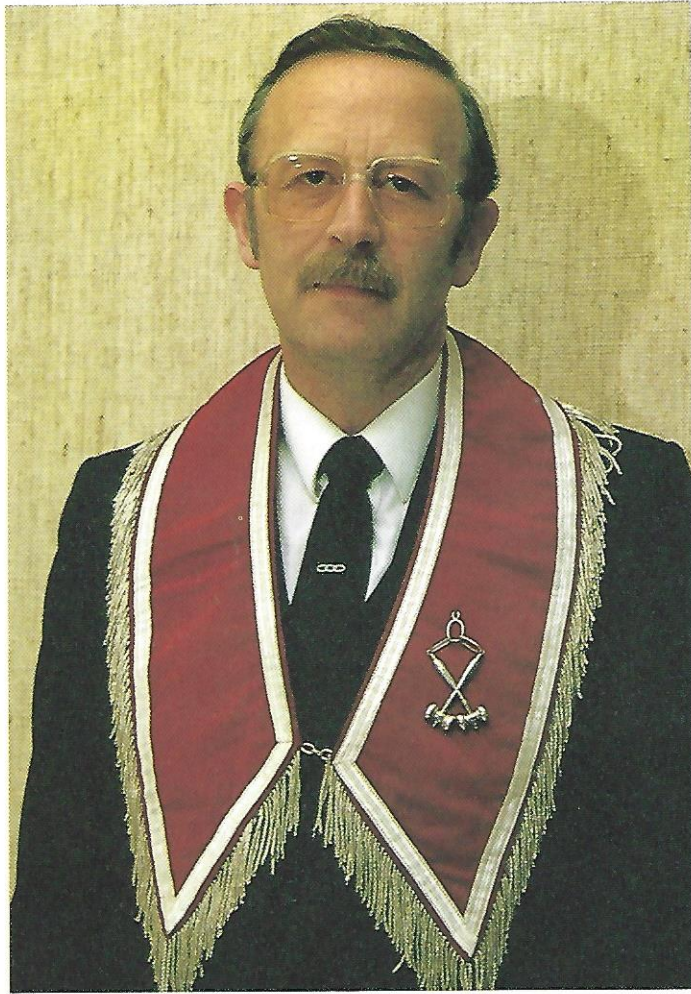
Stor Sire gratulerer

Jeg føler meg i en meget spesiell situasjon når jeg som helt nylig valgt Stor Sire skal bringe en jubileumshilsen til loge nr. 20 Fridtjof Nansen som har betydd så uendelig mye for meg personlig.

Det er dog på Den norske Storloges vegne jeg nå skal uttale meg, og jeg er da så heldig at jeg også i den sammenheng kan konstatere at logen har gjort mye godt arbeid og betydd mye.

På Storlogens vegne bringer jeg de hjerteligste gratulasjoner i anledning 50 års jubileet, takker for god innsats hittil, ønsker til lykke med fremtiden og håper på fortsatt godt arbeid og godt samarbeid med Storlogen til beste for vår Orden.

Einar Brovoll

Skjoldulf P. G. Lihaug, Logens OM 1986.

Loge nr. 20 Fridtjof Nansen's 50-års jubileum

Et 50-års jubileum er blant de «rundeste» vi har. Selv om 50 år på én måte ikke er så lang tid, er den likevel lang nok til at meget er blitt forandret på den tiden.

Av de 27 brødre som stiftet vår loge, er i dag bare to blant oss, Ivar Dalaaker og Ove W. Thoresen.

Samfunnet vi lever i er radikalt annerledes enn for 50 år siden. Tiden er nok travlere nå, i hvert fall tilsynelatende. Tilbud og aktiviteter av mange slag skal følges opp innen familien. Boområdene har strukket seg adskillig utenfor byområdet, og byen er også blitt større i løpet av disse årene. Mange brødre har adskillig lengre reisevei til logemøtene enn «i gamle dager». Jeg tror også man kan si at medlemmene i logen i dag representerer

større spredning enn tidligere med hensyn til yrkesbakgrunn og arbeidsfelt.

Har så disse forandringene preget logen? I noen grad ja. Men jeg tror likevel at Logen har preget brødrene mere.

Har logen og logelivet mulighet til å utvikle seg i vår tid? Ekspansjonen i Ordenen taler jo tydelig om at så er tilfelle. Men i vår by er nok ikke ekspansjonen tilsvarende, dessverre. I vår loge holder tilgangen omtrent samme nivå som avgangen.

Vi registrerer at det er kommet til mange nye brødre, som med iver og interesse aktivt fører arven fra våre stiftere og fra Ordenens grunnleggere videre — med stø hånd. Dette er meget gledelig, og gir meg tro på og forvisning om at logen også ved 100-års jubiléet vil være sterk og aktiv. Men samtidig må jeg med skuffelse også registrere at det for en god del brødre viser seg vanskelig å «møte så ofte du kan». Man kan sikkert finne mange og «gode» forklaringer i det enkelte tilfelle. Noen av de forhold i samfunnet som jeg har pekt på ovenfor spiller sikkert inn. Men situasjonen stiller oss overfor en meget stor utfordring: Hvordan bedre sikre at de som opptas virkelig ønsker sterkt nok å prioritere logemøtene, slik at de kan bli aktive brødre? Jeg tror dette vil bli den kanskje aller mest fundamentale utfordring for logens embedsmenn og brødre i årene som kommer.

Gjennom skriftlige og muntlige beretninger får vi et klart bilde av hvilken enorm entusiasme og arbeidsinnsats logens grunnleggere har vært preget av. Navnene til våre chartermedlemmer, Olaf Hallan, Harald Østreng, Carl Fuglesang, Gunnar Gaaserud og Olav Bowitz Aarstad, står sentralt i vår logehistorie. Men listen over logebrødre som har ydet stor og verdifull innsats for vår loge og for Ordenen er *meget* lengre. Denne innsatsen, og det den har gitt etterkommerne til i dag, er vår arv. Vi skal bære denne arven videre, og vi burde helst kunne øke den — som enhver god forvalter bør gjøre med sine verdier. At denne arven er verdifull vet alle de brødre som aktivt deltar i møtene.

Mitt ønske for logen ved dette jubiléet vil være at vi klarer å gjøre logemøtene så verdifulle og attraktive at enda flere kan få del i de verdier logelivet representerer, bygd på Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. Dagens og morgendagens samfunnssituasjon må aldri få oss til å resignere eller redusere kravene til oss selv. Enhver situasjon må ses på som en positiv utfordring, med muligheter. Behovet for de menneskelige verdier som Logen og Ordenen forvalter vil aldri bli mindre blant menneskene — bare den enkelte gir seg tid til å ta imot dem.

Jeg gratulerer logebrødrene med 50-års-jubiléet, og ønsker vår loge all mulig fremgang i årene som kommer.

Hilsninger fra nær og fjern

Eidsvold er vår moderloge. I 1924 var man stort sett enige om at loge nr. 2 med sine 152 medlemmer var i største laget, «som et overmodent tre som bare gjennom nødvendig beskjæring kunne forynges, gis kraft til utfoldelse og bære rik frukt».

Det var delte meninger, diskusjonen gikk høyt, men at fremtøpeprosenten var for lav var hevet over tvil. Daværende Stor Sire pustet også til ilden gjennom en tale ved å uttale at «av mange grunner ble en loge for stor når dens medlemstall kom over en viss høyde».

Eidsvoldbrødrene Carl Fuglesang, Gunnar Gaaserud, Wilhelm Larsen og Olav Bowitz Aarstad må få en fremtredende plass blant dem som gikk aktivt inn for dannelsen av den nye loge, som etter forslag fra sistnevnte skulle bære navn etter vår store landsmann, professor Fridtjof Nansen.

Hilsen til Loge nr. 20 Fridtjof Nansen fra Loge nr. 2 Eidsvold

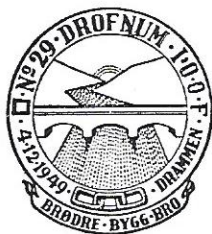
I anledning loge nr. 20 Fr. Nansens 50 års jubileum, er det en glede for oss i loge nr. 2 Eidsvold å få sende våre hjerteligste gratulasjoner.

Da loge Fr. Nansen ble stiftet den 10. oktober 1936, var det merkbart i loge Eidsvold da 20 av dens interesserte og aktive brødre gikk over og ble med på stiftelsen.

Navnene på alle de 20 brødrene skal ikke nevnes, men to av disse var brødrene Harald Østreng og Olaf Hallan som begge senere ble Stor Sirer.

Som loge Fr. Nansens første OM br. Østreng sa, anså de seg ikke ferdige med loge Eidsvold, men håpet at samarbeidet mellom de to loger og mellom brødrene måtte bli godt og fruktbringende.

Om ikke samarbeidet de siste årene har vært så ofte, er det med stor glede vi i loge Eidsvold ser tilbake på de femti år som er gått og med glede kan konstatere at loge Fr. Nansen har utviklet seg til en så utmerket loge, og vi vet at brødrene vil arbeide aktivt for vår Orden i årene som kommer.

Hilsen til vår moderloge fra Loge nr. 29 Drofnum

Vi hilser loge nr. 20 Fridtjof Nansen og gratulerer med 50 aktive år for vår Orden, og takker for den rike arv vi fikk del i da vår loges grunnstamme ble innviet og forfremmet i Fridtjof Nansen med sin høye standard.

Allerede i 1927 og midt i 1930-årene var det spede forsøk på å få igang Odd Fellov-arbeidet i Drammen, men det var først da bror Hans O. Hansen av loge Fridtjof Nansen sammen med andre ordensbrødre fra Drammen arrangerte et møte på Central Hotel den 8. november 1947 at det kom igang målbevisst arbeid, som resulterte i stiftelse av Drofnum Broderforening 1. februar 1948, med Eyolf Vogsted som formann.

Møtet den 8. november 1947 var samtidig et vennemøte, og seks interesserte søkte opptagelse i Ordenen gjennom loge nr. 20 Fridtjof Nansen, og var senere med på å danne kjernen i vår nye loge som ble instituert den 4. desember 1949 med 37 medlemmer. ExOM Carl Fuglesang fra moderlogen ble vår første fungerende ExOM og vår første Storrepresentant, mens Eyolf Vogsted var Drofnums første OM. Gunnar Gaaserud var OM i moderlogen på denne tid (og senere Stor Skattmester), og det ble ydet en stor innsats på alle måter fra vår moderloge. Også egeninnsatsen var betydelig og interessen på topp. Med god hjelp, verdifulle gaver og enestående dugnad kunne man allerede på vår loges ettårsdag innvie egne ordenslokaler i Engene 6, en sentrumseiendom som var ervervet fra Wriedts Bryggeri allerede 30. juni 1949.

Senere har de vennskapsbånd som ble knyttet mellom våre to loger vært opprettholdt, med besøk og gjenbesøk. Særlig har ExOM Leif Wilhelm Tuman fulgt vår loge med interesse og vært en flittig gjest og en god støtte. Dessverre havnet våre loger i hver sin leir, på samme måte som senere også de to Drammensloger ble skilt. Leiren ville ellers ha vært et naturlig møtested. Heldigvis har de to Drammenslogene funnet hverandre igjen i et stadig bedre samarbeid, og fra 18. oktober 1985 treffes vi i vår nye leir nr.17 Buskerud.

Det er vårt ønske og vårt håp at vi også i fremtiden skal holde vennskapsbåndene mellom våre to loger ved like, i vennskap, kjærlighet og sannhet, i overensstemmelse med vår loges løsen: Brødre, bygg bro.

Hjertelig tillykke med 50 års-jubileet!

For loge nr. 29 Drofnum I.O.O.F.

Olav Frodesen

O.M.

Hälsningar från Logen nr 85 Luntertun, Ängelholm

Logen nr 85 Luntertun tackar logen nr 20 Fridtjof Nansen för mångårigt givande utbyte ock gratulerar varmt till de 50 åren.

Logen nr 85 Luntertun i Ängelholm och Sverige har sedan 1950 haft den stora förmånen att få ha reguljärt utbyte med logen nr 20 Fridtjof Nansen i Oslo. Utbytet äger rum vart annat år och har för vårt vidkommande i Ängelholm givit en fördjupad kunskap om Norge och en ökad förståelse för våra grannar på andra sidan Kölen över huvud taget. Jag tror att detta utbyte är ett exempel på hur det nordiska samarbetet skall bedrivas för att stärka samhörigskänslan mellan oss.

Det finns därför anledning att i korthet erinra om hur vårt samarbete en gång började. Den förste kontakten mellan våra loger daterar sig till 1947. Dåvarande UM i logen nr 20 Fridtjof Nansen broder Bowitz Aarstad företog nämligen då en studiereisa till Sverige för att se hur man gav I, II og III graden dramatiskt och vilken rekvisita och vilken utrustning, som kom till användning. Arkitekten, broder L. Kolmodin, som under en lång följd av år var Storlogens och många logers och lägers konstnärlige rådgivare för ordenslokalers inredning och utrustning, förmedlade då en kontakt mellan broder Bowitz Aarstad och logen nr 85 Luntertuns dåvarande ÖM Harald Berggren.

Denna kontakt ledde så till en smickrande inbjudan till vår loge att besöka Oslo och där giva I och II graden för norska

recipiender med svensk grandrekvisita. Detta var en smickrande inbjudan till en liten landsortsloge. Man kände ett stort ansvar inför uppgiften innan man vågade antaga inbjudan. Och det var just en livlig önskan att genom att med glädje tacka ja till denna inbjudan, kunne gagna Odd Fellowarbetet och därmed också kunna vidga vänskapen mellan brödrafolken.

Besöket ägde rum den 11 — 15 juni 1948 och gällde de församlade Oslologerna nr 1 Norvegia, nr 2 Eidsvold, nr 10 St. Hallvard, nr 20 Fridtjof Nansen och nr 22 Thomas Wildey. Luntertunbröderna hade då den stora äran att giva första och andra logegraden för norska recipiender efter att ha hälsats välkomna av Storsiren Middelthon, vars insatser för loge- och ordensarbetet sträckte sig långt utanför Norges gränser.

Oslologerna avlade sedan besök i Ängelholm den 3 september 1949 och vid detta besök inbjöd Ex ÖM Aarstad logen nr 85 Luntertun att besöka logen nr 20 Fridtjof Nansen i oktober 1950. Och då lades grunden till logernas traditionella utbyte vart annat år, som i många fall lett till en fördjupad vänskap mellan norska och svenska Odd Fellow-familjer. Själv har min fru och jag på detta sätt haft den stora förmånen att få uppleva den 17 maj i Oslo. En minnesbild, som varar för evigt.

Äldre Luntertunbröder talar ofta om minnesrika besök hos Fridtjof Nansenbröderna i Oslo och om lika minnesrika återbesök av Er hos oss i Ängelholm. Man skall ju alltid här i livet ha något att se fram emot för att få stimulans. Och just det traditionella utbytet mellan våra loger har för oss i Luntertun aktiverat oss på ett speciellt sätt. Och härtill bidrager ju i hög grad den stora gästfriheten, som Luntertunfamiljerna åtnjutit hos många Fridtjof Nansenfamiljer. På detta sätt har grunden i många fall lagts till en långvarig vänskap och fördjupad norsk-svensk förståelse.

Inför 50-årsjubileét hade det varit på sin plats att nämna många namn i logen nr 20 Fridtjof Nansen, som gjort mycket stora insatser för att vårt utbyte skall bestå och utvecklas. Men då det är så lätt att förbigå någon nöjer jag mig med det gamla slitna svenska uttrycket: «Ingen nämnd och ingen glömd.» Ert arbete har inte varit förgäves. Bland våra yngre bröder märker vi ett stort intresse för att vårt utbyte förnyas och utvecklas. Av hjärtat tack för ett nära 40-årigt utbyte och samarbete och för allt vad Ni givit oss under dessa år. Och våra varmaste välångsönskningar för logen nr 20 Fridtjof Nansen under kommande år, när vi nu gratulerar till de 50 åren.

K & S
Logen nr 85 Luntertun
Uno Friberg
ÖM

Hälsningar från Logen nr 50 Hemdall Göteborg

Samtliga Hemdallsbröder ber härmed att få framföra sina hjärtligaste gratulationer på Logen nr. 20 Fridtjof Nansens 50-årsdag.

Det är med glädje vi mottager Edra brevhälsningar på vår årsdag och vi skickar tankar till er alla med varm känsla.

Hemdall har ju själv Jubileumsår i år och vet, att denna dag är den allra finaste. Vi fyller 75 år.

Vi håller Högtidsloge lördagen den 4 oktober och ser fram emot att även se representanter från Er loge hos oss denna dag.

Så jag vill med detta också inbjuda Dig Broder Övermästare till vårt Jubileum denna dag.

Med dessa ord vill jag markera vår varma känsla för Logen Nr. 20 Fridtjof Nansen och gratulerar med att önska er all lycka i framtiden.

För Logen nr. 50 Hemdall
Mats Strömberg, Övermästare

Leir nr. 12 Akershus hilser

Hilsen til Loge nr. 20 Fridtjof Nansen på 50-års jubileet.

På vegne av leir nr. 12, Akershus er det en stor glede for meg å gratulere Loge nr. 20, Fridtjof Nansen med de første femti år i Odd Fellow Ordenens tjeneste. Vi ønsker Logen fortsatt lykke og fremgang.

Med patr. hilsen i V.K. og S.

Arnt Hildeng
Hovedpatriark

Mel.: Rett som ørnen stiger...

*Patriarker kjære,
Logens vandringsmenn:
VENNSKAPS atmosfære
møtes her, min venn.
:/: La vårt hjertes trang,
tone frem i sang.:/:*

*Samhold vi bevarer
TRO i HÅPETS gang.
Leirens grunnpillarer,
alle goders trang,
:/: BARMHJERTIGHETENS navn
toner frem i sang.:/:*

*Patriarkers lære
alltid sann og god.
Leveregel være:
«TOLERANSENS tro».
:/: Da vår livets gang,
toner frem i sang.:/:*

*Patriarker, fremad
for vårt mål å nå.
Sjelen vise utad:
SANNHET skal bestå.
:/: Stem i jubelbrus –
LEIREN AKERSHUS.:/:*

P.H.K.

Litt historikk

Loge nr. 20 «Fridtjof Nansen» grunnlegges

Foreløbig ble det stiftet en «*Broderforening*» med tilslutning av disse brødre: Olaf Hallan, Harald Østreng, Gunnar Gaaserud, Carl Fuglesang, Carsten Christiansen, Olav Bowitz Aarstad, Wilhelm Larsen, Einar Berg, Asbjørn Braathen og A. M. Falk, og dermed skimter vi konturene av den nye loge. Broderforeningen fikk etterhånden støtte fra flere brødre, og i løpet av våren og sommeren 1936 ble grunnlaget for losjen lagt. Visse økonomiske spørsmål ble brakt i orden, planene ble finpusset, søknader ble sendt Stor-Logen, og det ble sikret tilgang av nye medlemmer utenfor Ordenen.

Så ble da *Loge nr. 20 Fridtjof Nansen* av den uavh. Norske Storloge av I.O.O.F. instituert lørdagen *den 10. oktober 1936* – i Ordenens 118. år. Vår folkekjære og vidkjente landsmann hvis navn logen har tatt ville denne dag ha fylt 75 år, så dagen var valgt med overlegg for å markere sammenhengen mellom Nansens vidtfavnende humanitære og sosiale arbeide og de grunndrag, som vår Ordens idéer er bygget på. Logens stiftere, som også var medlemmer av «Broderforeningen» er disse:

Agent Olav Bowitz Aarstad,	Revisor Wilhelm Larsen,
Revisor Einar Berg,	Disponent Erling Larsen,
Murmester J. Bugge-Bakke,	Ingeniør Adolf Lie,
Disponent Ragnv. Bratz,	Disponent Gunnar K. Lie,
Kontorsjef Asbjørn Braathen,	Murmester Alfred Meilstrup,
Revisor Carsten Christiansen,	Kontorsjef Erling Olsen,
Tannlæge Ivar Dalaaker,	Disponent P. Arthur Skauan,
Ingeniør O. E. Dybvik,	Byggmester Nils S. Stiansen,
Agent Carl Fuglesang,	Fabrikkeier L. Ø. Stokke,
Grosserer Gunnar Gaaserud,	Arkitekt Ingv. Suphammer,
Disponent Olaf Hallan,	Hovedbokholder O.W. Thoresen,
Kjøpmann Ragnv. Howlid,	Grosserer Magnus Økern,
Ingeniør A. G. Johansen	H.r. advokat Harald Østreng,
Lege Torgeir Kasa,	

Det første embetskollegium 1936 – 1945

Stående: Gunnar Gaaserud, Ragnvald Bratz, Asbjørn Braathen.
Sittende: Olaf Hallan, Harald Østreng, Carl Fugiesang.

Embetskollegiet ved 40-års jubileet

Stående: Raymond Birkedal, Erling Reiland, Rolf Haug.
Sittende: Ragnar Gashus, Jan Moldegård-Eriksen, Mons Oppedal.

Vi er blitt presentert for embetskollegiet ved vårt siste jubileum, 40 års jubileet. Daværende Overmester var ikke veteran. For å belyse noe av utviklingen i vårt spesielle samfunn, velger redaktøren å hitsette veteran Jan Moldegård-Eriksens tale ved vår årsdag 10. oktober 1984.:

Tale fra veteranene årsdagen 18.10.84

Br. OM, mine brødre.

Det er vel slik med de fleste av oss at når vi hører bestemte ord, så forbinder vi dem med spesielle hendelser eller opplevelser; ordene skaper assosiasjoner, som vi sier.

Slik også ordet veteran. Når jeg hører ordet veteran så forbinder jeg det med en eller annen film jeg så for kanskje 40 år siden, hvor det var glimt av marsjerende veteraner fra 1. verdenskrig. Det var ulike typer, noen høye, noen små, noen tynne, andre korpulente, noen haltet, noen rak i ryggen, andre lut, og mange med medaljer på brystet. Ja, slik er vel veteranene; ikke så ensartet som 20-åringene er. Vi har forandret oss med årene, vi veteraner i Loge nr. 20 Fridtjof Nansen også. Bildene i matrikelen taler sitt tydelige, omenn tause språk om den saken.

Vi har alle passert livets middagshøyde, og det faller oss etter hvert lettere og lettere å snakke om gamle dager og å minnes. Og på en dag som denne skal vi nettopp gjøre det, vi har lov til det.

Alle vi som er her husker ordene som møtte oss den første kvelden i logesalen: «En fremmed er kommet herinn».

Ikke for alle var dette i virkeligheten helt riktig, mange hadde jo venner og slektninger her, men for andre var det virkelig slik. Men vi glemmer aldri den vennlighet som vi følte rundt oss da og i de følgende møter. Dette var noe nytt, noe annet enn det vi hadde vært vant med fra andre foreninger og møter. Og slik fortsatte det. Etter hvert skjønner man at man har noe felles som binder en sammen, en slags fellesnevner. Jeg har lyst til å gjenta noe jeg fortalte da jeg selv fikk tildelt veteranjuvelen. Jeg snakket litt på forhånd med en bror som skulle få veteranjuvelen samtidig med meg, og jeg spurte om det var noe spesielt han gjerne ville fremheve ved logen, og da sa han: «Ja, vennskapet, alle de koselige kveldene og dybden i ritualene, og dette siste

tenker man jo mere på etterhvert som årene går». Ja. Slik er det: Vi tenker mere på det etterhvert som årene går, og det får større og større betydning med årene. Vi er pr. idag 31 veteraner i vår loge, veteraner som har vært medlem av logen i fra 25 til over 50 år. Dette er jo i alle fall en nokså lang periode av et menneskes liv, men når en ser tilbake så er det vel som Einar Pedersen sier i sin diktsamling: «Vil du se hva livet er, ta en håndfull sne og hold den der».

Ja, årene renner bort. Men for oss veteraner har disse årene i logesammenheng vært rike år. For de fleste har det vel vært stunder i ens liv da det å snakke fortrolig med en loge-bror har vært til hjelp. Vi tenker kanskje ikke til daglig så mye over det, men egentlig er vi prioriterte vi som har så mange brødre, så mange venner, for vennskap er mentalhygiene.

*Det er gjennom tidene sagt meget om venskap:
«Uten vennskap intet liv», sa Cicero.*

Og et par linjer fra en dikter: (Emil Aarestrup)

*«Er en blomst nær ved at visne,
den forfriskes kan igjen,
og et hjerte som vil briste,
det kan trøstes av en venn»*

La oss huske dette; la oss gi, men la oss også ta imot.

Det er takknemlige veteraner som sitter her ikveld mine brødre, takknemlige for den glede som er blitt oss til del på forskjellig vis og takknemlige for det alvor og den høytid vi til sine tider har opplevd sammen med dere gjennom alle disse år.

La meg da til slutt på vegne av alle veteraner få utbringe en skål for loge nr 20 Fridtjof Nansen med ønske om at unge brødre vil føre gode tradisjoner videre.

Årene som fulgte

Embetskollegiet 1978 – 1979

Stående: Douglas Pettit, Per Bredo Østby, Olav F. Flaatedal.
Sittende: Jan Moldegård-Eriksen, Mons Oppedal, Birger N. Haug.

Embetskollegiet 1980 – 1981

Stående: Skjoldulf P.G. Lihaug, Erland Sætrang, Kjell Gram.
Sittende: Mons Oppedal, Birger N. Haug, Raymond H. Birkedal.

Embetskollegiet 1982 – 1983

Stående: Skjoldulf P.G. Lihaug, Gunnar Løken, Leif Ørjansen.
Sittende: Birger N. Haug, Raymond H. Birkedal, Per Bredo Østby.

Embetskollegiet 1984 – 1985

Stående: Ole Christian Backer, Steinar Stenersen, Gunnar Hasle.
Sittende: Raymond H. Birkedal, Per Bredo Østby, Skjoldulf P.G. Lihaug.

Embetskollegiet ved 50-års jubileet

Stående: Steinar Stenersen, Trygve Johansen, Roger Vilbo.
Sittende: Per Bredo Østby, Skjoldulf P.G. Lihaug, Gunnar Hasle.

Veien videre

Vi skriver 1976, og så langt er vår historie nedtegnet i 10-års, 20, 25 og 40-års beretninger. Når logen nå runder sine 50 år, er det spredte glimt, betraktninger, informasjoner og opplysninger som bør frem i lyset.

Dette ikke minst av hensyn til våre yngre brødre.

Det sosiale arbeid

Det er dristig å begynne «arbeidsdagen» med noe som for mange betyr dårlig samvittighet. Utad — eller innadvendt arbeid, omskrevet med spørsmålet: Mener Ordenen at humanitært arbeid skal stå som en lysende fakkell? Det er farlig å besvare dette med et kategorisk ja eller nei. En ting er vi imidlertid alle enige om til tross for til alle tider utallige og dels heftige debatter og diskusjoner: Odd Fellow Ordenen *er* en humanitær institusjon og det *skal* drives sosial hjelpevirksomhet i en eller annen form.

Vår loge har i nyere tid ikke hatt noen fast samlende oppgave i motsetning til enkelte andre loger. Dette betyr imidlertid ikke at våre ivrige og dyktige sosialnemnder har sovet. En stor del av våre møter har vært viet de såkalte frimodige ytringer, de har nesten uten unntak vært ført i sosial retning.

En nesten kronisk betenkelig økonomi har nektet større faste uttelling fra logekassen utover brødrenes faste tilskudd gjennom kontingenten. Vi kan vel vanskelig sammenlikne oss med våre kjære søstre innen Ordenen, men vår sosialnemnd har etterhvert gjennom gigantisk innsamlingsarbeid skaffet sårt trengte penger ved bingoaftener og basarer. Og at givergleden er oppmuntrende, viser gavenes mengde og kvalitet, samt det store oppbud av brødre med familie og venner.

Hva slags form for hjelp ønsker vi i grunnen? Uten tvil det personlige besøk og en samlet fysisk innsats. Det viste den spontantitet som utløste seg ved dugnad i flyktningeleiligheten, på Daleløkkens behandlingshjem for psykotiske barn og ved en enkel sak som maling av leker på Revmatismesykehuset for barn. Noen ønsker i like prisverdig grad å yte gaver eller penger som ovenfor nevnt.

Gjennom Storlogen har alle loger den glede å bidra til et fond hvis oppgave er å bringe hurtig hjelp hvor i verden det måtte være nødvendig. Ad samme vei er gitt anledning til bygging av redningskrysserne Odd Fellow I og II og innsamling av midler til planene for et behandlingshjem for MS-syke i Hakadal. Dette siste er overført til et forskningsfond i samme sak.

Det siste er en gigantisk innsamling på landsbasis, som benevnes: Landsaksjonen Odd Fellow medisinsk vitenskapelig forskningsfond. Innsamlingen fortsetter ut året, mens det foreløpige mål på 3 mill. kroner forlengst er nådd. Loge nr. 20 har 2 brødre i toppledelsen i fondet.

For mange kan dette virke som selvros. Jeg vil se det på en litt annen måte. Gjennom alle disse årene — er det ikke heller beskjedent? La oss la det lille som er gjort være en spore til en større innsats. Velstandssamfunn eller ikke — det finnes alltid mennesker som ikke får del i det.

Det daglige logeliv

Vi begynte de sosiale betraktninger med et spørsmål om riktigheten av å arbeide med oss selv eller for andre. Det eneste som er sikkert her er at vi må begynne med oss selv. Og dette er det det jevnt oppsøkende logeliv som skal hjelpe oss til — og med. Det er skrevet tykke bind om dette livs etikk og praktiske formål; la oss bare her kort slå fast at det oppdragende formål som ligger i den jevne vekst gjennom logelivets vennskap og seremonielle arbeid må møtes med positiv interesse og et åpent sinn. Da kan man spare de tykke bind.

Dette skrift skal i enkle vendinger ta for seg en periode i noe overskriften kaller det daglige logeliv. Her har tørre tall lite å gjøre, det være seg prosentuell tilgang, avgang eller fremmøte. Dog stopp litt, vi velger å dvele ved det siste. Selve velstandsamfunnets endrede livsmønster har ikke unnlatt å sette sine spor hos oss som i organisasjonslivet stort sett. Nye livsvaner, utflytting fra selve bykjernen, sviktende kontaktflate av forskjellige grunner, tiltagende alder med savn av de såkalte «gamle» er av tankestoff for embetsmennene i sin aldri hvilende omsorg for den meget omtalte «fremmøteprosenten». Dette til tross, la meg her benytte anledningen til å hylde Ordenens elitetropper, den aldri sviktende stamme av jevnt møtende brødre som sammen med det stigende antall av nye og unge brødre ikke bare viser til en fin fortid, men også bringer det beste håp for fremtiden.

Stor Sire Espelunds foredrag i vår loge «Vår Orden i dag og i fremtiden» over større agitasjon for vår sak i den hensikt å øke medlemstallet, la meget av grunnlaget for våre venneaftener. Denne årvisse anledning for utenforstående til å møte brødre til uformell orientering og diskusjon, er kommet for å bli. En gang hadde den som virkning hele 6 nye brødre i samme innvielse.

Alle disse nye brødre, kommer de til dekket bord? Så avgjort ikke, de må i de fleste tilfeller dekke sitt eget. Og blant 130 individualister er dette påkrevet. Vi har hatt rebeller, mange til og med. Noen har tatt sin hatt og har forsvunnet, andre har aldri gitt seg. Vi kan minnes de utallige frimodige ytringer, tildels fra helt unge brødre. Om disse ikke alltid fører helt frem, ligger der tilbake tankevekkende stoff som bør appellere til ungdommen av i dag om å delta mere aktivt. Vi minnes vårt betydelige medlem, bror Sverre Iversen. Selv i meget høy alder ble han ikke alltid forstått i sin aldri sviktende kamp for det han mente var det riktige. Hans foredrag om «Broderskapsforpliktelsen, hvor langt går den?», ble utsendt til brødrene og er vel fortsatt å få tak i.

Våre logemøter og de seremonielle handlinger har holdt i hevd de stramme retningslinjer våre forfedre trakk opp. Gradspillene utføres med alvor og dyktighet med stadig skiftende (og mange unge) aktører. Av nyere dato er fornyelsen av drakter, og bror Douglas Pettit's fantasifulle kulisser.

Særlig stormfulle kan man vel ikke kalle våre arbeidsmøter, men stor snakkesalighet og foretakslyst har hele tiden gitt våre valgembetsmenn hendene fulle i de hyppige avholdte embetsmannsmøter i forskjellige hjem.

Våre vedtekter og lover ga i 1967 en ny særlov, en særlov hvor spesielt sammenslutningen av flere fonds til et felles broderfond ga og fremdeles gir grunn til livlige diskusjoner. Behovet kan selvfølgelig diskuteres, men innrømmes må vel det at livet i 30 årene og i 80 årene på de fleste områder vanskelig kan sammenliknes.

Vi minnes våre avdøde. Bisettelsene har alltid samlet mange fremmøtende brødre. La oss i denne forbindelse hylde den nærmest faste gallakledte æresvakt, den møter frem til alle tider som et siste, vakkert kjedeledd, som den siste hilsen. De mange dødsfall gir oss også som apropos våre mange enker. Her gjør vår enkenemd en stor innsats med oppmerksomhet til jul og invitasjoner til fester og andre tilstelninger.

Uten sammenlikning forøvrig — våre veteraner. De mange nye medlemmer etter siste krig gjør at det blir mange av dem etterhvert. Mange av dem faste møtende, mange sjeldnere å se. Grunnene er forskjellige. Det som imidlertid er sikkert; de fortjener alle en takk og et uttrykk for respekt.

Storlogen og dens embedsmenn

Den norske Storloge ble instituert den 7. august 1920 etter at de krav for opprettelsen som var stillet av den Suverene Storloge var innfridd; det skulle først være 10 loger i Norge. Den første norske Stor Sire var Sam. Johnson.

Storlogen har 5 valgte embetsmenn som møtes ukentlig til behandling av de daglige oppgaver og gjøremål. Til hjelp ved tallrike representasjoner og seremonier utnevner Store Sire 5 embetsmenn. Videre som personlige representanter 15 Distrikts Deputerte Stor Sirer, en for hvert distrikt, samt en Spesial Deputert Stor Sire for Rebekkainstitusjonen.

Et Storlogemøte finner sted hvert 4. år. Her møter foruten alle ovennevnte, en Eks OM fra hvert av landets 112 loger og 18

leire. Denne Storrepresentant må ha mottatt Storlogegraden ved en spesiell seremoni. På Storlogemøtet behandles de forskjellige beretninger og sirkulærer gjennom 4 års perioden, nye forslag av forskjellig art, regnskapet og der foretas valg på nye embetsmenn.

Loge nr. 20 Fridtjof Nansens brødre Olaf Hallan og Harald Østreng har begge innehatt det høye verv som Ordenens Stor Sirer. Leif W. Tuman som Dep. Stor Sire. Ved logens 50 års jubileum heter Ordenens Stor Sire Einar Brovoll. Han er den 11. i rekken.

Leirinstitusjonene

Det er vel idag en kjennsgjerning at loge og leir står sammen om det samme, søker etter å nå de samme mål, hver på sin måte. At leiren ikke har noen makt over logene, men at den skal hjelpe og støtte dem i deres arbeide. Den skal gi logene de erfaringer som den enkelte av disse ikke kan skaffe seg alene. Leiren skal kort og godt søke å tjene logene.

Av landets idag 18 leire er det i nr. 1 Norge og nr. 12 Akershus vår loge har satt sine tydelige spor, ikke minst våre chartermedlemmer. Allerede i vårt stiftelsesår finner vi Olaf Hallan som leir Norges HP, senere fulgt av Carl Fuglesang og Gunnar Gaaserud.

HP Ove W. Thoresen er en av våre stiftere og etter han følger som HP Leif W. Tuman.

Leir Norge ble etterhvert for stor med sine over 700 patriarker og en deling tvang seg frem. I 1970 fikk vi leir nr. 12 Akershus hvori vår loges brødre fortsatte tradisjonene. Knut Rygh ble HP i 1974, fulgt av Einar Brovoll.

La meg slutte dette kapitel med håp om leirinstitusjonens fremtid. Det skylder vi de brødre som uegennyttig reiste i ukervis over det ganske land i forbrødrings hensikt, den gang det bare var en leir i dette landet, leir nr. 1 Norge.

Økonomiske betraktninger

Mange er kanskje overrasket over at det skal koste noe å drive en loge. La oss derfor konstatere det motsatte gjennom spredte opplysninger. Bortsett fra en kontingent til leiren (som naturlig ikke betales av alle før en «viss alder» er nådd), betaler vi kr 43,- pr. mnd.

Hva brukes alle disse pengene til? Tenk da i fonds. Broderfondet, Privatfondet, Sosialfondet, Enkefondet, Huskomiteen, De ensommes venner, Storlogekontingent med tilskudd til et humanitært fond, et støttefond og et administrasjonsfond.

Det er alltid livlige diskusjoner hver gang (det har jo igrunnen ikke skjedd så ofte) logekontingenten må heves, og mange er de røster som mener at vi må ta i «så det monner». Hva som er riktig, kan diskuteres. Sikkert er det vel at skal vi knytte de helt unge til oss, må vi ta et trinn om gangen. Som de husbyggere vi bør føle oss som Odd Fellows, makter vi sikkert også å gjøre trappen best mulig å gå i for alle.

Innskyterforeningen Fram

Innskyterforeningen Fram ble stiftet 2. mars 1939 av brødre av Odd Fellowloge nr. 20 Fridtjof Nansen. Brødre av denne loge har rett til å bli medlemmer. En brors hustru eller barn kan også være innskytere. Brødre av andre Odd Fellowloger kan opptas etter enstemmig beslutning av foreningens styre.

Da logen i 1940 måtte innstille sin virksomhet gjorde Fram det samme, men ble gjenopprettet 3. juni 1948.

Foreningens oppgave er nevnt i vedtektenes § 1: «Foreningens formål er å oppelske sparesansen hos medlemmene ved å motta faste månedlige innskudd som forvaltes og plasseres på beste måte.»

På den årlige generalforsamling velges et styre på 3 medlemmer, formann, 2 varamenn, 1 forretningsfører og 2 revisorer, samt forelegges regnskap og beretning for foregående år.

Medlemmene oppgir ved innmeldelsen størrelsen av det månedlige innskudd, men det er også anledning til å gjøre ekstra innskudd. De opptjente renter tillegges innskuddet.

Utmelding må skje skriftlig innen 3 måneder før kalenderårets utgang.

Forretningsføreren bistår med råd og veiledning.

Styret er ansvarlig for en sikker forvaltning av innskuddskapitalen og fastsetter renter for innskudd og for utlån. I praksis vil dette si at noget er anbragt i lett omsettelige, sikre papirer eller akjsjer for å kunne møte eventuelle oppsigelser, resten i 3 til 5 års partialobligasjoner eller pantobligasjoner. Styret sørger for, ved fornyelse eller nye utlån, å følge dagens rentenivå.

Ved årsskiftet 1985/86 hadde innskyterne et tilgodehavende på ca. 2 mill. og renten i 1985 var 13 prosent. Antall medlemmer ved årsskiftet var 100.

Foreningen De ensommes venner

Dette er en institusjon stiftet av Odd Fellow- og Rebekkaloger i Oslo. Formålet er å hjelpe og glede gamle ensomme menn og kvinner og søke å gjøre tilværelsen lysere for dem.

Opprinnelsen går tilbake til 1940, da foreningen «Veslehjemmet — De ensommes venner» ble stiftet som en fortsettelse av «Vinterstuebevegelsen» som krigen satte en stopper for. Driftsmidlene under krigen kom fra enda en institusjon «Veslehjemmets midler», som i 1940 forærte foreningen 203 000 kroner. Heri var inkludert eiendommen Bjerkodden ved Harestua som ble solgt i 1951.

10 år senere har foreningen en formue på 465 000 kroner.

Den lave aktivitet innen foreningen i 50-årene gjør sitt til en storartet donasjon da Osloologenes byggeplaner om et aldershjem på Kringsjø skulle realiseres og finansieres. 400 000 kroner ble bevilget, en ikke så liten del av byggesummen. I samme forbindelse bør opplyses at det ved siden herav fra foreningens start var bevilget over 100 000 kroner til forskjellige formål.

Denne hårde beskjæring av kapitalen fører til reorganisering av foreningen i 1964. «Foreningen De Ensommes Venner» ble stiftet. Den ledes av et styre hvor hver av Odd Fellow- og Rebekkalogene har en representant, valgt av sin loge. De nye vedtekter bestemmer en medlemskontigent fra Osloologene pr. betalende medlem pr. mnd. på kr.1,50.

Rebekka- og Odd Fellowlogene arbeider uavhengig av hverandre under et felles styre som fordeler de innkomne pengemidler mellom de to komiteer, bestående vesentlig av kontingenten fra logene. Det forekommer også frivillige ekstra tilskudd fra loger, pengegaver eller naturalia til juleposer etc.

Selve arbeidet for de eldre og ensomme foregår ved at komiteene innbyr til sammenkomster med bevertning, middag og kaffe. Det sørges for underholdning av forskjellig slag, denne varierer fra opptreden av velvillige kjente kunstnere til bidrag fra logebrødre og søstre eller fra de eldre selv. Og i tillegg til disse sammenkomster som som oftest foregår i våre logelokaler, en sommertur og et julemøte.

De som innbys er først og fremst eldre menn og kvinner, helst over 70 år, som bor ensomt eller savner omgang. Ensomheten teller — ikke den økonomiske situasjon. Den som engang er bedt vil fortsette å komme, og på den måten får man et fast klientell som har funnet hverandre også i livets hverdag.

Man må vel ha lov til å si at arbeidet innen «Foreningen De Ensommes Venner» befinner seg i en bra sektor av det sosiale arbeid.

Oslo Odd Fellow Loger's Huskomité

Huskomiteens oppgave er å være kontaktutvalg mellom gårds-selskapet Stortingsgaten 28 og ordensenheter i Oslo.

Komiteen består av 1 representant fra leirene, 1 fra Odd Fellowlogene, 1 fra Rebekkalogene og den fjerde en av gårdsselskapet oppnevnt representant.

Huskomiteen velger formann, sekretær og kasserer.

Funksjonstiden for de tre er 4 år.

Huskomiteens arbeide består i å holde alt inventar i logesaler og klubbrom i orden, samt å foreta nyanskaffelser. Den bestemmer bruken av ordenslokalene i samarbeid med A/S Stortingsgaten 28.

Intendanten sorterer under huskomiteen. Hans arbeide er bl. a. å gjøre logesalene i stand til logenes og leirenes møter.

Forsikring av eiendelene til de forskjellige ordensenheter betales av Huskomiteen.

Utleie av garderoben sorterer også under Huskomiteen. Odd Fellowloger betaler kr. 1,50 og Rebekkaloger kr. 1,- pr. mnd. pr. medlem til Huskomiteen. Leirene betaler kr. 1.000 pr. år. Inntektene er ca. kr. 20.000,- pr. år.

Logens klubbaftener

Da logen tok opp igjen sin virksomhet etter krigen, meldte det seg snart et behov for en form for et månedlig «klubbsamvær» i en litt lettere atmosfære. Dette ga seg utslag i en fast bridgeaften, sikkert en reminisens av den stjalne hygge i samme form i Ordenens gamle lokaler i Kristian Augustsgt. under krigen.

Brødrene Nils S. Stiansen og Harald Schytz var raskt fremme med oppsetting av gedigne sølvpokaler som kunne vinnes i juleturnering; med seier over flere aftener eller simpelthen som evigvarende attraksjon.

En begivenhet av de helt store var en turnering i 1950-årene mellom logene nr. 1 Norvegia, nr. 10 St. Halvard og nr. 20 Fridtjof Nansen. Her deltok mellom 50 og 60 brødre.

Denne faste begivenhet hver annen torsdag i måneden, har den noen betydning for vår utvikling i Ordenen? Svaret er vel egentlig nei. Men i og med at disse aftener setter større krav til vennskapelighet og hygge enn til skarpskodde bridgekvalifikasjoner, har de en ubetinget verdi, ikke minst for yngre brødre.

Institusjonene på Kringsjø — aldershjem og sykehjem

Høyt, vakkert og fritt ligger Odd Fellow hjemmet i Oslo, flankert av nyere tilvekster som sykehjemmet og en kombinert alders- og funksjonær bolig. 52 ett- og toroms leiligheter med muligheter for (med en viss marginal behovsgrense) Oslo's søstre og brødre fra fylte 65 år til å søke bolig, ektepar som enslige.

Tilblivelsen, vel en legemliggjørelse av en av Ordenens grunnsetninger, er spunnet av idelle ønsker helt tilbake til 30-årene. En rekke brødre fra forskjellige loger tok energisk del i oppgaven, fra vår egen loge minnes vi i beskjedenhet Carl Fuglesang, Harald Østreng og Olav Bowitz Aarstad. Og mere loge Fridtjof Nansen skulle det bli. Først Sverre Iversen, som gjennom sin personlighet, innsatsvilje og ikke minst kontakter i kommunen, skaffet Ordenen en tomt på hele 7 mål oppe på Kringsjø. Videre Nils S. Stiansen, en byggmester sin Orden og sitt håndverk verdig. Hevet over økonomiske formalia gikk han igang på eget ansvar, og i august 1963 sto Hjemmet ferdig. En prestasjon som naturlig berettiget ham til senere byggeoppgaver — det før nevnte sykehjem og den dermed nødvendige betjeningsbolig.

En oppgave som byggingen av Odd Fellow Hjemmet kan naturligvis ikke finansiere seg selv — kr. 2.200.000,- er mange penger. Av «Veslehjemmets midler» ble som annet sted nevnt bevilget et betydelig beløp, søstre og brødre trådte til med sine bidrag på hver kr. 100,-, samt A/S Stortingsgaten 28 — som alltid med stor finansiell støtte.

Rett til søknad om bolig der oppe har «normalt friske medlemmer av Oslologer etter fylte 65 år». Ledelsen består av et forstanderskap på en søster eller bror fra hver av logene. Fra og av dette velges et styre på 7 medlemmer. Søknader om bolig fremmes gjennom forretningsføreren.

Allerede i 1964 ble det besluttet å realisere den forutsatte videre plan — en egen pleieavdeling. Hjemmets arkitekt, Egil Mørck, påtok seg også dette arbeid. Finansieringen ble ordnet ved en kommunegarantert pantobligasjon på kr. 1.800.000,-, videre kr. 250.000,- fra Rebekka- og Odd Fellowlogene i Oslo. Restbeløpet kr. 500.000,- ble ydet av bror Nils S. Stiansen gjennom tilsvarende reduksjon av kontraktsummen. Sykehjemmet sto ferdig i juni 1968.

Foruten bestyrerens bolig er der 7 betjeningshybler i 3. etasje. I 2. etasje plass for 25 pensjonærer og i 1. etasje kontorer, terapiavdeling, kapell og kjøkken.

Oslo kommune bærer driftsutgiftene. I styret er logene representert med 3 medlemmer, kommunen og sykehjemmets tilsynslege med hver sin representant.

Den foreløpig siste tilvekst, utvidelsen av Odd Fellow Hjemmet mot øst, ble av et utvalg i 1971 planlagt som et tilbygg etter de samme prinsipper som hovedbygningen.

Og slik ble det, bortsett fra at A/S Stortingsgaten 28 her trådte inn som byggherre med festekontrakt med Oslo kommune. 13 stk. 1-værelses, 2 stk. 2-værelses, 3 stk. 3-værelses og 1 stk. 4-værelses leiligheter. 12 leiligheter er bortleiet til Sykehjemmet som funksjonærboliger og 6 leiligheter til Odd Fellow Hjemmet til økning av dette hjemms kapasitet. Netto omkostninger kr. 2.342.000,-, den gang konvertert gjennom Andresens Bank, Oslo og Akershus Sparebank og Stiansens Entreprenørforretning med byggelånssummen kr. 1.500.000,-. Resten er finansiert ved A/S Stortingsgaten 28' egne likvider.

Borghild og Nils S. Stiansens stiftelse

Stiftelsen er opprettet ved testamente av 22. mai 1975 med urørlig grunnkapital kr. 1.000.000,-.

Formålet er i loge nr. 20 Fridtjof Nansens regi å yte støtte til gamle og syke brødre med ektefeller, fortrinnsvis fra denne loge. Arbeidsoppgavene prioriteres etter forslag fra stiftelsens styre.

Adelheid og Fredrik Lorcks stiftelse

Stiftelsen er opprettet 18. oktober 1974 med formål «Gjennom erhvervelse og drift av eiendommene Sinsenveien 6-8-10-12 å støtte eldre søstre og brødre av Oslogene». Stiftelsen har eget styre.

Forretningsførselen er underlagt A/S Stortingsgaten 28.

Selve eiendommene er solgt, og midlene er tenkt anvendt til påbygg av forannevnte institusjon på Kringsjå.

A/S Stortingsgaten 28

Historien om A/S Stortingsgaten 28 tåler betegnelsen «et eventyr fra virkeligheten».

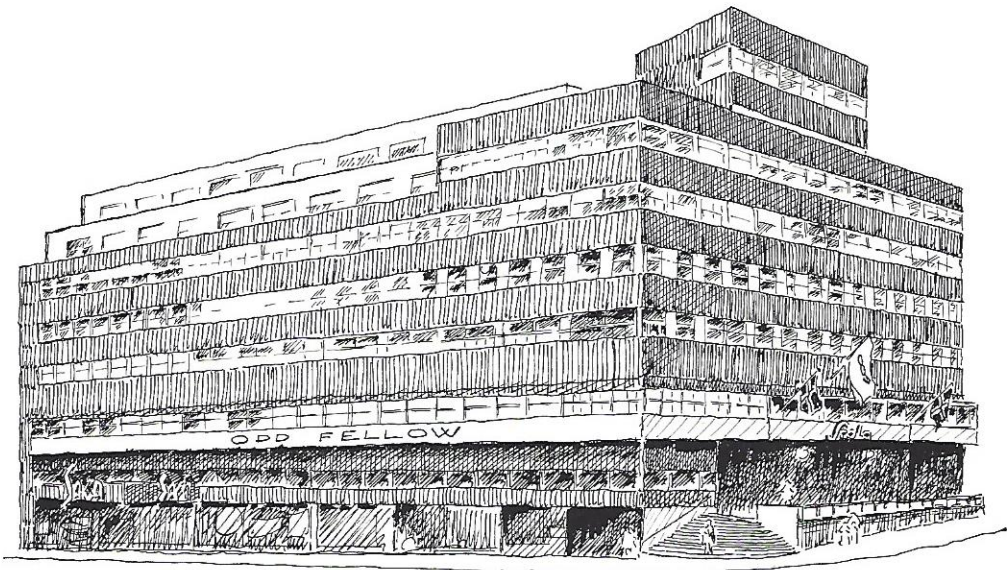
Det kunne skrives en mengde om strøket og utviklingen opp gjennom tidene, men i en kort fremstilling som denne får vi starte med «Bestefarstomten» slik den lå der i begynnelsen av 1930-årene. Ordensenheten i Oslo holdt til i Kristian Augustsgate 6, men etter hvert som Ordenen i Oslo ekspanderte, ble lokalene der for små, og man måtte se seg om etter noe annet. Det er her «Bestefarstomten» kommer inn i bildet. Etter mange spennende forhandlinger — og i skarp konkurranse med andre interesserte — fikk man den 21. januar 1931 kjøpt 2365,7 kvm. til en pris av kr. 1 443 077,-, et beløp som på det daværende tidspunkt måtte ansees som absolutt svimlende for en organisasjon med beskjedne midler. Hvorledes de dyktige menn Johan Middelhon, Harald Østreng og Th. Brenni greide dette er en del av det nevnte eventyr.

A/S Stortingsgaten 28 ble stiftet 11. november 1932, og dette selskap fikk den 6. februar 1933 skjøte på tomten. Det ble raskt nedsatt en byggekomité som bestod av brødrene Johan Middelhon, Harald Østreng, Th. Brenni, Olaf Hallan og Christian Sand. Det alt overskyggende problem var finansieringen, og at denne overhodet lot seg gjennomføre, er et viktig avsnitt av eventyret. Bygget — som sto ferdig ved årsskiftet 1933/34 — ble oppført av Ingeniør F. Selmer etter tegninger av arkitektfirmaet Blakstad og Munthe-Kaas. Gården har et samlet utleieareal på 15 700 kvm. Heri er inkludert lokaler som brukes av Ordensenhetene.

Gården eies av Odd Fellow- og Rebekkalogene i Oslo, idet det bare er disse som er aksjonærer i selskapet. Aksjekapitalen er fordelt på 14 loger med 560 aksjer pr. loge.

Når det stiftes en ny loge i Oslo, blir aksjekapitalen utvidet. Aksjene kan ifølge vedtektene ikke omsettes til høyere beløp enn pari kurs, og ikke til andre enn Odd Fellow- eller Rebekkaloger i Oslo. Den enkelte loge/aksjonær har således ikke anledning til å realisere de betydelige verdier som ligger i aksjene.

A/S Stortingsgaten 28 er organisert som et vanlig aksjeselskap med generalforsamling, styre, kontrollkomité og forretningsfører. I generalforsamlingen er hver loge/aksjonær representert ved finansnemndens formann og 2 andre valgt av og blant logens medlemmer. Ved avstemninger avgis logens stemmer ved en av representantene som da avgir stemmer. Styret består av 5 medlemmer og 2 varamenn, kontrollkomitéen av 3

medlemmer og 1 varamann. Alle disse velges av generalforsamlingen etter forslag fra en valgkomité. Forretningsføreren ansettes av styret. (Denne stilling var i en årrekke kombinert med embedet som Ordenens Stor-Sekretær, idag med Ordenens kansellisjef.)

Aksjeselskapet og dets organer har selvfølgelig til oppgave å drive eiendommen på en så god måte som mulig, men ved siden herav har selskapet påtatt seg en oppgave som fra Ordenssynspunkt må sies å være meget viktig. Selskapet fungerer nemlig i ikke liten utstrekning som finansieringsinstitutt for ordenslokaler rundt omkring i landet, og har til enhver tid ca. 3 millioner kroner stående ute som lån til slike formål. Bygningen er fullverdiforsikret for 122.042.000,-.

Bygningens 2. etasje er i sin helhet anvendt til Ordenens kontorer, logesaler, spise- og selskapsrom (saler) og hovedgarderobe. I 3. etasje finnes en mindre logesal med en kombinert spise- og aktivitetssal (Klubbmøter).

Det ble arbeidet meget med en ny og større logesal i Scala kinos lenge utleiede lokaler. Tvil om at dette ville gi noen lykkelig løsning, gjorde etterhvert gårdens øvrige leieboere lykkelige, lokalet ble delt i to horisontalt og omgjort til kontorer.

Den såkalte Grønne sal (som teaterskolen hadde omgjort til «Den Sorte Gryte») skal gjenoppstå som litt muntrere logelokale, til glede for juletefester og alt mulig annet.

Odd Fellows Begravelseskasse

Lov for underordnede loger påbyr brødrene at en Odd Fellow under enhver omstendighet skal begraves anstendig, og det var nok på grunn av dette at Hovedpatriark Karl Ruud i Leir nr. 1 Norge foreslo at det skulle opprettes en begravelseskasse for samtlige norske loger.

Kassen begynte sin virksomhet 1. januar 1928 i leir Norges regi og med senere Stor Sire Johan Middelthon som formann. Fra 1930 var alle eksisterende 16 loger med. Logenes faste kontingent var kr. 1,25 pr. medlem pr. halvår med et ekstra tilskudd til kassen på kr. 0,50 for hver norsk bror som døde. Bidraget til den etterlatte familie ble fastsatt til kr. 500,-.

En del loger fant snart ut at utgiftene var i største laget og anmodet om lettelser. Styret svarte imidlertid at ingen forandringer skulle gjøres før kapitalen hadde nådd kr. 100.000,- med følgende begrunnelse: «De økonomiske ofre bør bæres av den nåværende generasjon». Formuen ved krigsutbruddet var ca. kr. 50.000,-.

Den 20. september 1940 fikk styret beskjed om at den tyske okkupasjonsmakt hadde forlangt Odd Fellow Ordenen innstillet. Dette fikk virkning også for begravelseskassen, og midlene ble delt mellom logene med kr. 60,- pr. hode.

Etter henstilling fra Storlogen gjenopptok Begravelseskassen sin virksomhet 15. oktober 1945, og de loger som igjen var kommet i virksomhet meldte seg straks. Allerede året etter ble bidraget hevet til kr. 600,-.

I løpet av 1950-årene skjer det ganske store forandringer i tilskudd og bidrag, tilskuddene ved dødsfall blir nedsatt til kr. 0,40 og senere kr. 0,30, bidragene heves til kr. 1000,- og senere til kr. 1500,-. Men så er da også formuen ved Begravelseskassens 30-årsdag øket til kr. 273.000,-. Leir Norge overtok administrasjonen i 1953 uten utgifter for kassen eller logene.

Etterhvert som flere leire ble opprettet, fant man det imidlertid naturlig å skille begravelseskassen ut som egen institusjon med eget styre. Dette skulle velges hvert fjerde år ved Storlogens samling av en generalforsamling bestående av logenes Storrepresentanter. Styret har 5 medlemmer.

På generalforsamlingen i 1962 ble det bestemt at ingen som ved sin opptagelse i Ordenen hadde fylt 65 år kan bli medlem av kassen. Ved samme anledning ble tilskuddet satt til kr. 0.40 pr. dødsfall, som det også er idag.

Ved 40-års-rundingen er formuen nærmere kr. 530.000,- og den fortsetter å stige grunnet gode om plasseringer. Som en følge

herav ble den halvårlige kontigenten helt strøket i 1970, og som det synlige tegn på god økonomi ble bidraget forhøyet til kr. 4.000,- i 1986.

Pr. 1. januar 1986 er formuen kr. 772.822,-.

Litt om gaver

Bortimot utallige gaver fra nær og fjern som er tilflydt logen gjennom alle disse år. Vår arkivar Tore Martin Gunnarsrud har samlet et lenge følt savn, en katalogisering som vil bli tilgjengelig for dem som måtte ønske det.

Vi hitsetter en del.

Først en uidentifisert:

- 1 Byste av Fridtjof Nansen (lobbyen), bronsebelagt gips fra 1932.

Så noen identifiserte:

- 1 Bibel fra Fridtjof Nansens dameforening 10/10-36 (trykket 1633)
- 2 Hellebarder for OM's ass. G. K. Lie 1947
- 3 OM hammer fra leir nr. 1 i Norge
- 4 UM hammer fra br. Dybvik
- 5 Stokk for SE, br. Stokke
- 6 Staver til CM og Insp., br. H. Schytz og E. B. Taugbøl
- 7 Overmesterkjede, loge Hemdall

Alvor og skjemt

Intet alvor uten skjemt. Vi minnes vel først og fremst vår alles Ole og vår sosialminister Fritjof. Ole med sitt voldsomme engasjement (for Gud vet hvem?) med sitt praktfulle Lygna. Og Fritjof med sin Kjeholme og sitt Drøbak. Det gjenstår bare ett ord: Takk!

Vi har våre Kulturaftener under ledelse av fungerende Eks Overmester. Teateraftener — Nyttårsball i fullt utstyr (ingen sort vest denne gangen), musikkunderholdning og korte foredrag.

Fra Fridtjof Nansens minneord om Roald Amundsen

Når de sorgtunge tanker søker ham, vår store ensomme landsmann der nord i isen, der hans sterke ånd fant vingefang over viddene, da kommer noen linjer av nordenlandenes dikter Service meg ihu. Det kan gjengis omtrent slik:

Har du følt den store hvite stillhet, våget det ukjente, trådt de utrådte veier, merket kartets hvite flekker? Har du savnet, sultet, seiret, vokset større i det heles storhet? Gjort ting, blott for dådens spenning, og latt andre snakke om det? Har du sett Gud i hans storhet, hørt den tekst naturen preker, sett de enkle ting, de sanne ting, de tause menn som gjør ting? Da lytt til viddene, de kaller på deg. Ja, viddene, det ukjente med dådens og eventyrets glans over havbrynet, de kalte alltid på ham vår stolte venn, inntil de tok ham tilslutt.

Han var en dådens mann, nettopp en av de tause menn som gjør ting. En mann, ja det var han. Til alle tider vil han stå som en type for seg selv i hele jordforskningens historie. En type sprunget like ut av sitt folks dypeste røtter.

Det synes så utrolig kort et spann av tid siden han begynte sin løpebane, og nu er det avsluttet. Men hva rommer ikke dette spann av storverk. Utforskningen av den magnetiske nordpol, Nordvestpassasjen, den geografiske sydpol, Nordøstpassasjen, og dermed omseilingen av hele nordpolhavet. Og så tilslutt flukten med «Norge» tvers over dette store havet, over nordpolen selv.

Det var som en eksplosiv kraft i ham. Han kom som en lysende stjerne på det norske folks skyete himmel. Den strålte i utbrudd etter utbrudd, så sloknet den brått, og vi sitter igjen og ser på en stor tom plass i rommet.

Men for et lysende eksempel han ved sitt liv er blitt for vår tids ungdom. Gjennom alt hans virke gikk hans seige trossige og modige vilje.

«Vær tro mot dig selv og du skal vinne livets krone,» heter det.

Han var tro mot det beste i seg selv. Hele sin manndom ofret han, med alt hva han hadde av evner og annet i arbeide for å virkeliggjøre sin ungdoms ideal. Motgang på motgang bare egget viljen, og han vant frem tilslutt. Det er manns gjerning. Det er å vinne livets krone. Og så, når verket var fullført vendte han tilbake til ishavets vidder der hans livsgjerning lå. Han fandt en ukjent grav under isverdenens rene himmel med evighetens vin-

gesus gjennom rommet. Men fra den store hvite stillhet vil hans navn lyse i nordlysets glans for Norges ungdom gjennom de hundre år.

Det er menn med mot, med vilje, med kraft som hans, som gir tro på slekten i tillid til fremtiden. Den verden er enda ung som fostrer slike sønner.

Sluttord

Ordet epilog har ingen god klang i et samfunn hvis fremste mål er alltid å se fremover. Et sluttord bør dog dette enkle skrift ha. Hvorfor ikke si det lett omskrevet med en forlengst avdød bror:

«Men tiden er hektisk og verden forunderlig urolig. Den fred som vi lengter så sårt etter og trenger så sårt, synes å være utenfor ønskenes mål. Det er uroligheter i østen og bataljer i vesten. Og store deler av jordens folk tynges ned av hensynsløse diktatorer. Det er slette tider for de idealer vår Orden arbeider for. Allikevel ser vi at Ordenen vokser, ute og hjemme. For 50 år siden ble loge nr. 20 grunnlagt. Idag har tallet på loger i Norge passert 112. Det gir håp. Håp om at de evige sannheter om vennskap og kjærlighet ikke lar seg kue. Enkelte steder må de kanskje overvintre. Det er den frie verdens oppgave å kalle dem til live. Vi er få og våre våpen er ikke smidd i krigsgudens smie. Men de åndenes våpen vi strir med har en styrke og gjennomslagskraft som bærer seieren i sitt kjølvann. Vi må arbeide, trofast og vedholdende enkeltvis og samlet. Bygge og verne. Det er de stadige, vedvarende ofre som skal bringe resultater. Appellen går til hver især, hver logebror under et motto som er så vakkert uttrykt i en av våre kjente fedrelandssanger, en strofe fra forgangen tid, som dog treffer noe av det mest sentrale i vår lære:

*...i kjærleik varm og mild,
me legg vår vilje til,
då vekst det fram.»*

Jubileumskomiteen for 50 års jubileet ønsker loge nr. 20 Fridtjof Nansen tillykke med dagen og fremtiden.

*Skjoldulf P. G. Lihaug
Jan Moldegård Eriksen*

Knut Rygh

*Kaare Veidholm
Per Bredo Østby*

Ført i pennen av ExOM Knut Rygh

